

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"
Освітня програма	13915 Екологія та управління природними ресурсами
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	2876
Повна назва ЗВО	Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"
Ідентифікаційний код ЗВО	19491035
ПІБ керівника ЗВО	Бондар Олександр Іванович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	dea.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/2876>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	13915
Назва ОП	Екологія та управління природними ресурсами
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра екології та екологічного контролю
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Навчально-науковий інститут екологічної безпеки та управління, кафедра екологічної безпеки, кафедра методології освіти для сталого розвитку, кафедра заповідної справи, кафедра екологічного моніторингу, Міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	03035 м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, корп.2
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	2211.2 Еколог, 2211.2 Експерт з екології
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	5849
ПІБ гаранта ОП	Риженко Наталія Олександрівна
Посада гаранта ОП	Завідувач
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	caf101@dea.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(095)-211-67-10
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(044)-206-31-86

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	1 р. 6 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітня програма «Екологія та управління природними ресурсами» зі спеціальності 101 «Екологія» (Освітньо-професійна програма підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» розроблена в 2019 році групою фахівців (Фінін Георгій Семенович - доктор фізико-математичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи; Риженко Наталія Олександрівна - доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри екології та екологічного контролю; Тимошенко Михайло Миколайович - кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри екології та екологічного контролю; Камишина Надія Олександрівна - начальник відділу навчально-методичної роботи; Вернигора Наталія Олександрівна - провідний спеціаліст) на основі Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія» (Наказ МОН України № 1066 від 04.10.2018 р.) загальним обсягом у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи – 90,0 кредитів для магістрів професійного напрямку зі строком навчання - 1,5 роки. Освітня програма (ОП) схвалена Вченою радою (протокол від 08.04.2019 р. № 3-19) та затверджена наказом ректора ДЗ «ДЕА» (наказ від 10.04.2019 р. № 38-0).

ОП складається із вступу, 6 розділів. ОП містить: профіль, перелік компонент та їх логічну послідовність, форми атестації здобувачів вищої освіти, матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам програми, матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми.

ОП дає можливість отримати абітурієнтам професійну кваліфікацію «Еколог» або «Експерт з екології».

Програма розроблена після вивчення потреб ринку праці та потреб підприємств і державних установ, а також з урахуванням попиту з боку випускників ОР «Бакалавр» закладів вищої освіти екологічного спрямування з метою підготовки висококваліфікованих фахівців у природоохоронній галузі.

З 1998 року ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (на той час «ДЕПСК») забезпечувала комплексну професійну підготовку державних службовців для надання їх спеціальних знань і практичних управлінських навичок у справі організації наукових досліджень та підготовки нормативно-законодавчих актів, інспектування господарської діяльності у сфері використання та охорони природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, формування необхідного рівня їх екологічної компетентності та соціальної відповідальності при прийнятті екологічно значущих управлінських і проектних рішень з урахуванням сучасних міжнародних і національних вимог сталого розвитку на ОКР «Спеціаліст» зі спеціальності 7.070801 «Екологія та охорона навколишнього середовища» та курсах підвищення кваліфікації фахівців за галуззю знань 0401 Природничі науки (Ліцензія Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, АВ № 586543).

З 2016 року ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» розробила ОНП «Екологія та охорона навколишнього природного середовища» та здійснювала підготовку здобувачів на другому ОР «Магістр» «зі спеціальності 101 – Екологія (Ліцензія на освітню діяльність, Наказ МОН 1420-л від 30.08.2016 р.; Рішення акредитаційної комісії від 06.06.2019р, Протокол № 136, Наказ МОН № 821 від 12.06.2019 р.). Загалом за час функціонування ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» підготувала біля 500 здобувачів ОКР «Спеціаліст» зі спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» та понад 40000 слухачів на курсах підвищення кваліфікації за галуззю знань «Природничі науки». У 2019 році виникла необхідність розроблення освітньо-професійної програми «Екологія та управління природними ресурсами», яка б дала можливість збагачувати практичний досвід здобувачів, що працюють у природоохоронній галузі, фундаментальними екологічними знаннями, з одного боку, та використання накопиченого досвіду у сфері вирішення екологічних проблем для здобувачів, які мають освіту за іншими спеціальностями, з іншого боку.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	
				У тому числі іноземців
			3	3
1 курс	2020 - 2021	26	26	0
2 курс	2019 - 2020	17	17	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні

перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	13915 Екологія та управління природними ресурсами 27291 Землепорядкування та екологізація землекористування 34852 Екологія та охорона навколишнього середовища
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	38900 Екологія та охорона навколишнього середовища

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	2944	2055
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	1872	1727
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	1072	328
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти.pdf</i>	/CyQ4hcMoH5n8X/TLbiQZyzxuIaE5HY7/7gF2mddygk=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план.pdf</i>	w1b4289qBeCUL+toO4rkNm2T+o3mY1DhkpABBYgVn+A=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>ДЕА Рецензія-відгук (ГР Мінекоенерго).pdf</i>	jaxfPASwd4hmyZVEyL6q8HEfNXkjHqKfH2rhQErl1XI=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>ННПМ НАНУ.pdf</i>	1v5LswhANI4hIVpTBxh3RUUn1Zz521UeeEUGqh+ttAtY=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія державна екологічна інспекція.pdf</i>	oEbGpbGCoptnz2f6Z/rMkcZ/odGwkpIOiodyhtJMuZY=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_Асоціація селищних рад.pdf</i>	1jWJwf9SXbdjrjm+4+rfLuqwkryhtRmJ/e7bdhJRIY=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_ДПЗФ_Міндовкілля.pdf</i>	pbnJwfJEMC683FL3+nlHi2oLM2oLlbp1F+6R+NNxveo=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

ОП спрямована на підготування магістрів-екологів, які оволодівши знаннями особливостей екології різних компонентів екосистем, основних екологічних законів та складових практичного спрямування програми, здатні до розв'язання актуальних проблем управління природними ресурсами в інтересах сталого розвитку. Цілі визначаються концептуальними засадами Національної доктрини розвитку освіти, чинним законодавством України.

Стратегічними цілями є: забезпечення формування та розвитку професійних компетентностей здобувачів відповідно до сучасних освітніх вимог та екологічних викликів; сприяння поліпшенню екологічного стану довкілля та розвиткові природоохоронної галузі; надання студентам теоретико-методичних та методологічних знань з екології, формування практичних вмінь та навичок щодо управління природними ресурсами, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих завдань у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

Унікальність ОП - у тісному інформаційному поєднанні теоретичних основ класичної екології, багаторічного досвіду післядипломної екологічної освіти державних службовців та сучасних уявлень щодо інтегрованого управління природними ресурсами в інтересах сталого розвитку.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП «Екологія та управління природними ресурсами» розроблена відповідно до Статуту Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (нова редакція затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 18.10.2020 р. № 187) (п. 3 «Мета і основні напрямки діяльності», п.п. 3.1., 3.1.1, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.13, 3.1.27, п. 3.2 та п. 4 «Концепція освітньої діяльності»), Концепції діяльності та розвитку Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління на період до 2020 року (Концепція діяльності Академії), Концепції Освітньої Програми «Екологія та управління природними ресурсами», схваленої Вченою радою Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди України (Протокол № 4-19 від 27.05.2019 р.) розділ I.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Здобувачі вищої освіти зацікавлені в отриманні знань та навичок щодо розроблення місцевих, регіональних і загальнодержавних програм використання і охорони природних ресурсів, організації заходів щодо управління природними ресурсами, оскільки після отримання відповідних знань мають можливість стати основними учасниками управління природними ресурсами територіальних та центрального органу виконавчої влади у сфері охорони природного навколишнього середовища.

- роботодавці

Потреба у фахівцях освітньо-професійної програми "Екологія та управління природними ресурсами" спеціальності 101 – "Екологія" галузі знань 10 – "Природничі науки" зумовлена необхідністю впровадження концептуальних засад екологізації функціонування та розвитку об'єктів, що завдають шкоди навколишньому середовищу, розвитку рекреаційних зон та земель природно-заповідного фонду, а також практичної реалізації стратегії сталого розвитку.

- академічна спільнота

Установи та підприємства Національної академії аграрних наук України, Національної академії наук України, територіальні громади зацікавлені у фахівцях, які мають знання у сферах екології та управління природними ресурсами.

Академічна спільнота зацікавлена в реалізації своїх науково-інноваційних знань у сфері екології.

- інші стейкхолдери

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП враховано інтереси та пропозиції різних груп зацікавлених сторін, які висловлювали представники стейкхолдерів на курсах підвищення кваліфікації з природоохоронної тематики як слухачі (працівники територіальних органів Держекоінспекції, керівники підпорядкованих Мінприроди (тепер Міндовкілля) установ, посадові особи та спеціалісти органів влади та місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання різних галузей), так і викладачі (керівники структурних підрозділів Мінприроди, Держекоінспекції, представники академічної спільноти).

Зазначені пропозиції враховані для формулювання програмних компетентностей (здатність приймати обґрунтовані рішення, здатність розробляти та управляти проектами, здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем) та програмних результатів навчання (уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності, демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів за урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень, уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища, зокрема за здійснення процедури ОВД та СЕО).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі та програмні результати освітньої програми «Екологія та управління природними ресурсами» базуються на результатах опитування роботодавців (Темпус-проект 544524-TEMPUS-1-2013-1-PL-TEMPUS-SMHES «Рамка кваліфікацій в галузі наук про навколишнє середовище в українських університетах» –QANTUS. – 2014-2015р.) та аналізу багаторічної динаміки освітньої підготовки та посадових функцій осіб, які навчалися в Державній екологічній Академії післядипломної освіти та управління за різними формами навчання.

Для ОП відібрані компетентності та результати навчання у сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, які користуються найбільшим попитом роботодавців та відповідають посадовим обов'язкам еколога, інженера-еколога, інспектора-еколога, експерта-еколога, спеціалістів різного рівня в територіальних органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування; установах державного заповідного фонду та інших підвідомчих організацій Міндовкілля; територіальних та міжрегіональних територіальних органах Державної екологічної інспекції України, в лабораторіях та відділах наукових закладів і виробничих підприємств різних галузей господарства.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП

було враховано галузевий та регіональний контекст

Цілі та програмні результати навчання ОП враховують галузевий та регіональний контекст через набуті знання та сформовані уміння, як результати опанування низки дисциплін, зокрема: «Основні засади державної екологічної політики», «Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля» «Антропогенна трансформація ландшафтів», «Організація та функціонування об'єктів ПЗФ», «Управління проектами у природоохоронній галузі», «Екологія та охорона лісів», «Охорона біорізноманіття», «Екологія надкористування», що сприятимуть прийняттю науково обґрунтованих рішень у сфері управління природними ресурсами на галузевому та регіональному рівнях.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Проведено аналіз аналогічних вітчизняних та іноземних програм і з'ясовано, що програми, яка б формувала програмні результати навчання на основі багаторічного досвіду післядипломної екологічної освіти державних службовців в галузі охорони навколишнього природного середовища та сучасних уявлень і завдань щодо інтегрованого управління природними ресурсами в інтересах сталого розвитку в Україні нині відсутні. Іноземний досвід:

-«Ecology and Environmental Management MSc» (Liverpool Hope University) програма має на меті розвинути передові наукові уявлення та розуміння щодо екології та управління природними ресурсами.

-«Master of Science in Environmental Protection and Management» (Jagiellonian University) програма надає розуміння про складність природних явищ і процесів та їх вплив на природу та навколишнє середовище включаючи валоризацію та оцінку екологічних ризиків, необхідність охорони навколишнього середовища, управління спільними ресурсами та правовими аспектами такої діяльності набутих знань та навичок оцінки інвестицій та негативного впливу на довкілля.

-«Natural Resources Management» (Norway, Trondheim, Gløshaugen) програма спеціально розроблена для того, щоб дати студентам розуміння важливості стійкого управління природними ресурсами, спрямована на надання унікальної освіти та необхідних знань, які сприятимуть пошуку стійких рішень міждисциплінарних викликів, пов'язаних з управлінням природними ресурсами.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Освітня програма передбачає навчання терміном 1,5 роки, що в повній мірі забезпечує досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія», який затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1066. Зміст ОП сприяє досягненню програмних результатів навчання, наведених у стандарті, через вивчення дисциплін, які дозволяють набуті здобувачам основні професійні компетентності. Так, стандарт визначає одним із програмних результатів «Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля». На досягнення цього результату навчання, як це відображено в матриці відповідності, спрямоване формування відповідних компетентностей. Компетентності формуються під час вивчення дисциплін: «Оцінка впливу на довкілля», «Системний аналіз якості навколишнього середовища», «Екологічний моніторинг та засоби контролю».

Розбіжностей в результатах навчання, сформульованих в ОП, з результатами навчання, наведеними у стандарті вищої освіти, немає.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія» (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1066). Освітньо-професійна програма, затверджена Вченою радою ДЗ «ДЕА» протокол від «08» квітня 2019 р. № 3-19.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

57

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП відповідає діяльності у сфері вимог природоохоронного законодавства, зокрема Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991), «Про природно-заповідний фонд України» (1992), «Про оцінку впливу на довкілля» (2017), «Про Червону книгу України» (2002), «Про охорону атмосферного повітря» (2001), «Про тваринний світ» (2001), «Про екологічну мережу України» (2004), «Про екологічний аудит» (2004); Кодексу України про надра (1994), Водному кодексу України, Земельному кодексу України, Лісовому кодексу України.

Зміст ОП відповідає предметній області: охорона навколишнього середовища, завданням якої є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів. Зроблено акцент на управління природними ресурсами.

Методи, методики та технології навчання - це фізичні і хімічні методи, методи натурного, лабораторного, дистанційного дослідження біосфери Землі, інформаційні системи і технології.

Освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і належать до таких основних змістовних блоків: обов'язкові освітні компоненти (всього 8), які надають теоретичний зміст предметної області, знання з природничих та філософських наук; дисципліни вибору студента (всього 15), які надають розширені знання з екології. У сукупності освітні компоненти спрямовані на досягнення програмних результатів навчання, що демонструє відповідна матриця, де кожний програмний результат навчання забезпечено методами навчання та оцінювання у поєднанні з результатами навчання вибіркових дисциплін. Зміст ОП акцентовано на формування та розвитку професійних компетентностей, що включають наукові та прикладні знання: володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні екосистеми та її компонентів; здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ; вміння формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів у екосистемі та її складових із використанням математичних, картографічних методів і геоінформаційних технологій.

Програмні результати спрямовані на здатність розуміти і враховувати соціально-економічні, екологічні, етичні аспекти, які впливають на формування технічних рішень із використанням практичних навичок та технічних засобів; аргументувати вибір методів для розв'язання типових та спеціальних задач; критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення. Прикладна спрямованість програми передбачає виробничу та переддипломну практики у профільних установах (3 та 7 кредитів ЄКТС відповідно).

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

В Академії розроблено та діє. Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових навчальних дисциплін. У структурі навчального плану ОП «Екологія та управління природними ресурсами» обсяг навчального навантаження, яке студент має право вибирати самостійно складає 23 кредити ЄКТС (25,6 %), що відповідає закону України «Про вищу освіту». Вибір тем магістерських робіт здійснюється у відповідності з інтересами здобувачів вищої освіти.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Кожен здобувач другого (магістерського) рівня має можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності. Вибір студентом навчальних дисциплін в обсязі, що складає не менше ніж 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для досягнення ним таких цілей: поглибити професійні знання в межах обраної освітньої програми та здобути додаткові спеціальні професійні компетентності; поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузі знань; ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень у інших галузях знань та розширити або поглибити результати навчання за загальними компетентностями. Вибір навчальних дисциплін за вільним вибором студента здійснюється за заявою студента відповідно до Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових навчальних дисциплін. До переліку навчальних дисциплін і практик, які входять у зміст навчання за освітньою програмою «Екологія та управління природними ресурсами» зі спеціальності 101 «Екологія» окрім обов'язкових для вивчення предметів включені дисципліни вільного вибору студентів, а саме: Екологічна компетентність та культура; Управління проектами у природоохоронній галузі; Антропогенна трансформація ландшафтів; Організація та функціонування об'єктів ПЗФ; Екологія та охорона лісів; Геоінформаційні системи в екології; Охорона біорізноманіття; Екологія надкористування; Моделювання екологічних процесів; Екологія енергетичних ресурсів; Управління та поведіння із стійкими органічними забруднювачами (СОЗ); Екологічна безпека; Методологія оцінювання екологічних ризиків; Оцінка впливу на довкілля; Екологічний моніторинг та засоби контролю, що забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Процедура вибору здобувачами дисциплін є зрозумілою та організованою у зручний для здобувачів спосіб.

Процедура включає етапи: 1) інформування здобувачів про зміст дисциплін, що виносяться на вибір; 2) написання студентом заяви з записом на дисципліну; 3) корекція з метою виконання умов щодо мінімальної кількості студентів, які можуть бути записані на певну дисципліну; 4) корекції, пов'язані із уникненням збігів у розкладі.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Навчальний план ОП передбачає практичну підготовку: 1) практичні та семінарські заняття з циклу обов'язкових та вибіркових дисциплін (14,3 кредити ЄКТС (340 год.), тобто 55,5 % аудиторного навантаження); 2) виробнича практика (3 кредити ЄКТС (90 год.), 3,3 % від загального обсягу ОП); 3) переддипломна практика (7,5 кредитів ЄКТС, 8,3 % від загального обсягу ОП). Організація та методичне забезпечення практик здійснюється відповідно до документів розроблених керівниками практик і затверджених на засіданні кафедри та Вченої ради Академії. Практичну підготовку (Положення про проведення практики), яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності здобувачі вищої освіти проходять:

- за місцем навчання в лабораторії ДЕА. Лабораторія обладнана приладами: Газоаналізатор 604EX20-C; Вимірник масової концентрації аерозольних часток РМ-100; Зонд пробовідбірний вертикального зондування «AIR-5»; програмне забезпечення «ГАЗАТ-АСЕМА» тощо.

- за місцем роботи здобувачів вищої освіти в установах природоохоронної галузі.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

ОП включає такі соціально-поведінкові дисципліни: ОК 1.01 Ділова іноземна мова, ОК 2.04 Методологія та організація наукових досліджень, ВБ 1.01 Екологічна компетентність та культура, за умови вивчення яких упродовж періоду навчання здобувач набуває соціальних навичок, а саме: - комунікативних вмінь, навичок міжособистісного спілкування, адаптивності при роботі в різних ситуаціях, вміння працювати в групі продуктивно, дипломатично, тактично, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у мультикультурній групі, а також презентувати написані тексти та робити презентації усно, різного обсягу й складності рідною мовою чи іншою, потрібною для галузі спеціалізації (міжособистісні навички і командна робота). А залучення студентів до участі у наукових конференціях, сприяє набуттю вмінь вирішувати проблемні ситуації, налагоджувати міжособистісні відносини, зберігати професійний тон і адекватну манеру поведінки; - здатності формулювати та вдосконалювати важливе фахове завдання, для його розв'язання збирати необхідну інформацію та формулювати висновки (критичність та самокритичність); - обізнаності та відповідності професійним стандартам щодо точності та обсягу локалізованої документації, використаної та процитованої в завданнях і в завершальній роботі (якість та етичні зобов'язання).

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Обсяг ОП, спрямований на здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю становить 63,3%, за Стандартом вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України 04.10.2018 р. № 1066)- мінімум 35%. Перелік компетентностей випускника та програмні результати навчання повністю відповідають Стандарту вищої освіти та відображені у матриці ОПП, а також Силабусах курсів дисциплін. Атестація проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Основні результати кваліфікаційної роботи апробовані, опубліковані і перевірені на плагіат.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Кредитний обсяг дисциплін визначається за колегіальною експертною оцінкою укладачів і перевіряється при погодженні програми дисципліни вченою радою і зовнішніми рецензентами. Студенти беруть в цьому участь як члени вченої ради Академії. Розподіл часу між заняттями і самостійною роботою здійснюється так само, з врахуванням норм положення про організацію освітнього процесу (зростання частки самостійної роботи в процесі навчання). Положення про організацію освітнього процесу введене в дію Наказом ректора Академії від 15 жовтня 2019 року за №103/1- О Положення про організацію освітнього процесу. Кількість годин навчальних занять у навчальних дисциплінах становить (у відсотках до загального обсягу навчального часу, заочна форма навчання) - від 43% до 58%.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За даною ОП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти. Однак, елементи дуальної форми освіти застосовують під час теоретичного навчання за ОП (робоче місце за профільною спеціальністю) та в період проходження виробничої практики на профільних підприємствах.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників розміщено на веб-сторінці ДЗ ДЕА за

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Однією з особливостей ОП є цілеспрямованість на підвищення якості управління природними ресурсами та рівня виконання професійних завдань працівників у галузі захисту довкілля та природних ресурсів. Враховуючи зазначене, у Правилах прийому передбачено відповідні терміни прийому та врахування у конкурсному балі додаткові бали абітурієнтам, що мають стаж практичної роботи в галузі не менше як 5 років, мають публікації у фахових виданнях зі спеціальності.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура визнання результатів навчання (перезарахування та поновлення) визначається Положенням про організацію освітнього процесу.

Учасники освітнього процесу мають змогу ознайомитися з Положенням у вільному доступі.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

За даною ОП не було випадків застосування практики перезарахування чи поновлення учасників освітнього процесу.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

При зарахуванні результатів неформальної освіти Академія керується Положенням про організацію освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу), а саме, в рамках оцінювання результатів самостійної роботи магістрів з відповідних дисциплін, в межах яких студентам рекомендується проходження курсів підвищення кваліфікації, участь у конференціях, семінарах, круглих столах.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Студентка 5 групи Сікуліна А.Ю. була слухачем курсів підвищення кваліфікації працівників територіальних та міжрегіональних органів Державної екологічної інспекції України за темою «Здійснення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України перевірки дотримання вимог законодавства про радіаційну безпеку» (обсяг 1,0 кредит ЄКТС, термін проведення - з 15.06.2020 по 30.06.2020, куратор курсів професор Тимошенко М.М.). Викладач Тимошенко М.М. при оцінюванні іспиту із дисципліни «Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля» зарахував опрацьований модуль. Студентки 5 групи Камишина Є.В. та Аксьонова О.А. були слухачами на курсах підвищення кваліфікації за темою «Основні вимоги з підготовки та оформлення суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля» (курси тривали з 01.10.2019 по 04.10.2019 року, куратор курсів ст. викладач Жуковський В.К.). Викладачі Жуковський В.К. та Риженко Н.О. зарахували студенткам бали за презентації на тему «Вимоги до законодавства з оцінки впливу на довкілля» при оцінюванні загальних результатів навчання за семестр з дисципліни «Оцінка впливу на довкілля».

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Основні підходи, методи та технології, передбачені ОП «Екологія та управління природними ресурсами»: комплексний та системний підхід до організації навчання, що передбачає поєднання студентоцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання з розширеним використанням комп'ютерних технологій. Комплекс всебічних методів і прийомів навчання, а саме, поєднання лекційних, практичних, семінарських занять у різних формах співбесіди, презентацій, діалогу сприяють не лише кращому засвоєнню знань студентами, але й розвивають їх особистісні якості майбутніх фахівців, науковців. Досягнення програмних результатів навчання відображено у Силабусах (Положення про Силабус), РНП (Положення про робочу навчальну програму дисципліну) та НП (Положення про програму навчальної дисципліни).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід є пріоритетним у підготовці фахівців екології, що відповідає загальній парадигмі освітнього простору здобувачів вищої освіти Академії, це зазначено у низці положень Статуту Академії (Статут). При

цьому студенту надаються більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання. Під час аудиторних занять з більшості дисциплін ОП передбачено моделювання ситуацій, відповідних форматам суспільного діалогу, що відбуваються в суспільстві при обговоренні і вирішенні актуальних екологічних проблем таких, як вплив змін клімату на екосистеми, ефективне управління природними ресурсами, імплементація українського екологічного законодавства до європейських стандартів, підходи до організації екологічного моніторингу тощо.

Під час проведення практичних робіт та консультацій відбувається діалог і спілкування викладача з кожним студентом індивідуально, виявляється рівень кожного студента. Темати досліджень підбираються з урахуванням індивідуальних особливостей студента для максимального розкриття його потенціалу. Методика навчання і підбір дисциплін забезпечують формування системного комплексного мислення, що надає переваги студентам після опанування ОП бути успішними спеціалістами з можливістю реалізації в різних сферах професійної діяльності. Рівень задоволеності студентів методами викладання регулярно вивчається через проведення опитування та анкетування (Анкета-відгук).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Методи навчання і викладання на ОП «Екологія та управління природними ресурсами» забезпечують відповідність ОП принципам академічної свободи. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (п.3, частина перша статті 1) викладання навчальних дисциплін ОП передбачає академічну свободу, творчість, поширення знань та інформації. ОП «Екологія та управління природними ресурсами» налічує 27 компонент (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота), кожен з яких має практичне втілення у вигляді авторських робочих програм НП та Силабусів кафедри. Кожна із запропонованих програм є творчим науково-методичним доробком, змістовне наповнення якого реалізовано на основі принципів свободи та творчої співпраці. Таку норму закріплено в Статуті Академії (Статут). Академічна свобода такою ж повною мірою реалізовується під час вибору тем та змісту магістерських дипломних робіт, опрацювання джерел, написання публікацій, а також під час самостійної роботи студентів та виконання завдань практичних робіт, які передбачають самостійний вибір студентами індивідуальних завдань. Методи навчання і викладання на ОП забезпечують дотримання принципів академічної свободи, оскільки передбачається їх максимальна варіативність, урахування свободи слова й творчості, які реалізуються в авторських робочих навчальних програмах, які формує сам викладач, використовуючи досягнення, як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Академічна свобода передбачає право студентів Академії отримувати знання які відповідають їхнім потребам та принципам.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доводиться до учасників освітнього процесу за такою системою: до початку викладання інформація, що міститься в РНП оприлюднюється на сайті Академії (Робочі навчальні програми); на настановчих зборах перед початком практики, та зберігається в документах кафедри екології та екологічного контролю та відділу навчально-методичної роботи у паперовому та електронному вигляді (ОП, робочі програми, Силабуси, графіки організації освітнього процесу, розклади занять та консультацій, атестаційних тижнів (сесій)). Кожний курс має куратора з числа викладачів кафедри. Староста групи відповідає за подальшу взаємодію між куратором, викладачами та студентами групи щодо поточних змін в освітньому процесі. З цією метою створюється група у додатках Viber або Telegram, де розповсюджується і обговорюється інформація щодо освітнього процесу між студентами, викладачами, куратором. Кожен студент може отримати індивідуальне консультування викладача кафедри через електронну пошту чи безпосередньо під час консультації на кафедрі. Графік консультацій та контактна інформація є у відкритому доступі на кафедрі.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання і досліджень під час освітнього процесу відбувається в процесі викладання переважної більшості фахових дисциплін, використанням форм і методів навчання, що базуються на аналізі практичних результатів досліджень та їх втілення в реальну політику управління природними ресурсами. Виробнича та переддипломна практики поєднують навчання та дослідження з метою здобуття нових знань і вмінь, які студенти використовують під час підготування магістерських робіт, публікацій, участі студентів у науково-практичних конференціях, семінарах, інших заходах. Оргуський Інформаційно-просвітницький Центр, який є структурним підрозділом ННІ Екобезпеки та управління Академії, систематично проводить конференції, семінари, тренінги, круглі столи за участю студентів, аспірантів, молодих вчених, громадських активістів, на яких розглядають актуальні проблеми удосконалення системи управління природними ресурсами. Основна тематика заходів, проведених у Оргуському Інформаційно-просвітницькому Центрі у січні-березні 2020 року: природоохоронні законопроекти, заповідна справа та ПЗФ, промислове забруднення, зміна клімату, освіта в інтересах сталого розвитку. Протягом 2018-2020 рр. проведено такі заходи: круглий стіл з розгляду проекту напрацювання пропозицій до ДСТУ «Оцінка впливу на довкілля». У 2020 році у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління відбулася Всеукраїнська науково - практична конференція «Виховання духовності особистості у контексті реалізації цілей сталого розвитку України», в якій брали участь здобувачі другого та третього освітнього рівнів із спеціальності «Екологія» і викладачі Академії. Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління, як провідний навчально-науковий заклад профільного Міністерства, видає Науково-практичний журнал "Екологічні науки" (внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі

біологічних наук (091 - Біологія), природничих наук (101 - Екологія, 103 - Науки про Землю) та технічних наук (183 - Технології захисту навколишнього середовища), де здобувачі магістерського ступеня та аспіранти публікують результати наукових досліджень.

Серед основних пріоритетів та ключових заходів розвитку кадрового потенціалу та модернізації освітньої діяльності в Академії – участь аспірантів і студентів в плануванні та реалізації заходів, спрямованих на пошук та розвиток молодих талантів, зокрема, участь у проведенні конкурсу МАН. Багаторічна співпраця ДЕА із відділенням екології та аграрних наук КПНЗ «Київська Мала академія наук учнівської молоді» дає можливість юним науковцям ознайомитися з науковим потенціалом та одержати підтримку вчених ДЕА.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм є елементом системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Академії. Відповідно до Положення про робочу програму навчальної дисципліни, та Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм моніторинг та періодичний перегляд змісту освітніх програм відбувається не рідше одного раз на п'ять років. На кафедрі проводиться системна робота з оновлення змісту освітніх компонентів на основі сучасних наукових досягнень та розвитку технологій, змін законодавчої бази у сфері екології та охорони навколишнього природного середовища, системний аналіз публікацій, які висвітлюють відповідні проблеми. Результати цієї роботи заслуховуються на засіданнях кафедри під час затвердження оновлених РНП. Для оновлення змісту освітніх компонентів викладачі, що забезпечують реалізацію ОП, використовують результати власних досліджень у сфері екології, які публікують у наукових фахових виданнях України та періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus та WoS, а також результати саморозвитку викладача (курси підвищення кваліфікації, наукові конференції, семінари тощо). Приклади наукових досягнень викладачів, якими оновлено зміст освітніх компонентів:

ОК 1.01 Ділова іноземна мова (Рогачова М.В. Посібник «Англійська мова для магістрів екологічних спеціальностей» (електронна версія);

ОК 2.01 Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (Система екологічного контролю як чинник зменшення екологічної небезпеки (на прикладі Південно-Західної залізниці)/ М.М. Тимошенко, Л.С. Рябуха // Екологічні науки. – 2019. – № 3(26). – С. 19–24.);

ОК 2.06 Основи екотоксикології. (Бондар О.І., Риженко Н.О., Четвериков В.В., Федоренко Є.О., Стрілець Р.О. Монографія у співавторстві «Поліхлоровані дифеніли: небезпечні властивості та екологічно обґрунтоване поводження», 2019, 184 с.; Ryzhenko N. Metals phytotoxicity assessment and classification//International Letters of Natural Sciences, 2019, Vol. 73, pp17-25 (WoS).

ВБ 1.06 Геоінформаційні системи в екології (Шевченко Р.Ю. Моніторинг стану навколишнього середовища засобами ГІС. Навч.-метод. та практ. рекомендації. Київ. ДЕА, 2018. 52 с.);

ВБ 1.08 Екологія надкористування (Razovskiy Y., Saveleva E., Ulytskyi O., Suhina O. Ecological superprofit management in subsoil use//EURASIAN MINING, - 2019. № 2 (32).pp. 27-30(Scopus);

O. Ulytsky, V. Yermakov, O. Lunova O. Buglak Technique for orthotransformed satellite imagery application in environmental assessment//Космічна наука і технологія. – К. – 2019. – Вип. Т. 25, № 4.-С. 48-56.(Scopus);

ВБ 1.15 Екологічний моніторинг та засоби контролю (Бондар О.І., Фінін Г.С., Шевченко Р.Ю. Аналіз використання космічних систем в екологічному моніторингу. – VinSmaztEco, Вінниця, КВНЗ, 2019).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

ОП розроблено з урахуванням зарубіжного досвіду, набутого науково-педагогічними працівниками під час закордонних стажувань. Зокрема, РНП «Оцінка впливу на довкілля» розроблена проф. Риженко Н.О. з урахуванням підходів, з якими автор програми ознайомила на міжнародних стажуваннях у м. Лопота (Грузія, 2016 р.) «Training of Trainers workshop on practical implementation of SEA» та м. Братислава «TAIEX. Multi-Country Workshop on Single Use Plastics» (Словаччина, 2019 р.), по результатам яких отримано відповідні сертифікати.

Освітні компоненти ОП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Зокрема, РНП «Методологія та організація наукових досліджень», розроблена проф. О.А. Машковим з урахуванням досвіду під час стажування у Пекіні «China Talant and technology Co., Ltd.» (Китай, 2019 р.). Програма «Основи екотоксикології», розроблена проф. Риженко Н.О. під час виконання міжнародного проекту GEF-UNIDO Project "Environmentally sound management and final disposal of polychlorinated biphenyls (PCBs) in Ukraine", включає певні результати виконаних робіт за проектом. Програма дисципліни «Стратегія сталого розвитку», розроблена проф. Барановською В.Є., з урахуванням досвіду міжнародного стажування «Implementation of sustainable procurements» у Парижі (Франція, 2016, 2017 рр.) та Лондоні «Best practice for ESD» (Велика Британія, 2015 р.).

Академія є виконавцем ряду міжнародних проектів (UNEP, UNIDO, UNDP, EaP-GREEN тощо).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Загальні вимоги до організації та проведення контрольних заходів в Академії визначаються Положенням про організацію освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу). З метою удосконалення системи контролю якості знань здобувачів вищої освіти та її адаптації до загальноєвропейських вимог в Державній

екологічній академії здійснюється комплекс оцінювання здобувачів на базі компетентнісного підходу до результатів навчання у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль - проводиться НПП під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості слухача до виконання конкретної роботи та може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування. Конкретна форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються викладачем.

Підсумковий контроль проводиться щосеместрово у формах екзамену, диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Підсумкова оцінка виставляється після повного завершення вивчення навчальної дисципліни. Оцінка з навчальної дисципліни, для якої передбачено атестацію у вигляді екзамену, визначається з урахуванням балів за виконання контрольних заходів протягом семестру (поточної успішності навчання) та екзаменаційних балів.

Крім поточного та підсумкового контролю навчальним планом ОП передбачено атестацію у формі захисту магістерської роботи.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Академії визначаються Положенням про організацію освітнього процесу. Результати поточного контролю обов'язково відображаються викладачами у «Журналі обліку роботи викладача» та враховуються під час виставлення підсумкової оцінки з освітнього компоненту.

Оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти здійснюється по 100-бальній системі (таблиця «Підсумкове оцінювання академічної успішності слухача»). Підсумкова оцінка складається:

- до 70 % за поточний контроль;
- до 30 % за підсумковий контроль (екзамен/залік).

Таблиця щодо підсумкового оцінювання академічної успішності слухача наведена у Положенні про організацію освітнього процесу ДЕА.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Перед початком навчального року інформація про поточний контроль та критерії його оцінювання доводиться до магістрів заочної форми навчання за ОП через Систему дистанційного навчання Google Клас у формі робочих програм освітніх компонент, в яких містяться критерії оцінювання по модулях та за підсумковий контроль. Інформація про форми контрольних заходів відповідно до розкладу екзаменаційної сесії доводиться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше ніж за місяць до початку сесії. Перед екзаменами, у терміни визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації (Положення про організацію освітнього процесу).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Атестація здобувачів вищої освіти відповідає Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія». (Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1066).

Навчальним планом ОП передбачена атестація у формі захисту магістерської роботи, відповідно до Стандарту.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів для здобувачів вищої освіти в Державній екологічній академії регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління», затвердженим Наказом ректора від 15.10.2019 № 103/1-о, яке є публічно доступним та розміщено на офіційному сайті Академії: dea.edu.ua (Положення про організацію освітнього процесу).

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Екзамени приймаються двома викладачами, які забезпечують організацію виконання програми дисципліни. Екзаменатори дотримуються розкладу екзаменів (дата, час початку екзамену, аудиторія); проводять екзамен (залік) тільки за затвердженим комплектом екзаменаційних білетів або контрольних завдань). Прийом захисту курсових проектів (робіт) у всіх студентів, а також екзаменів (заліків) у студентів-екстернів здійснює комісія у складі двох науково-педагогічних працівників. Екзаменатори дотримуються розкладу екзаменів (дата, час початку, аудиторія); проводять екзамен (залік) тільки за затвердженим комплектом екзаменаційних білетів або контрольних завдань). Перелік питань, винесених на іспит, доводиться до відома магістрів заздалегідь.

Після проведення контрольних заходів екзаменатор оголошує результати та тільки після цього заповнює заліково-екзаменаційну відомість.

У разі виникнення конфліктної ситуації під час вступної кампанії врегулювання відбувається відповідно до Положення про апеляційну комісію (https://dea.edu.ua/priimal4na_komisiya).

У випадку конфліктної ситуації в процесі навчання за мотивованою заявою студента чи викладача, директором інституту створюється комісія для проведення екзамену (заліку), до якої входять: завідувач кафедри, начальник відділу навчально-методичної роботи, викладачі відповідної кафедри, представник студентської ради (Положення про організацію освітнього процесу).

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Процедура врегулювання порядку повторного проходження контрольних заходів визначена Положенням про організацію освітнього процесу. Магістр, який був не допущений до складання іспиту, або був допущений, але не з'явився без поважної причини на іспит/захист курсової роботи вважається таким, що використав відповідну спробу скласти іспит/захистити курсову роботу і має заборгованість.

Магістри, які за результатами семестрового контролю одержали не більше двох незадовільних оцінок, мають право ліквідувати академічні заборгованості. Ліквідація магістрами академічних заборгованостей проводиться, як правило, протягом тижня після закінчення екзаменаційної сесії (терміни ліквідації академічних заборгованостей встановлюються розпорядженням директора інституту). Повторне складання екзаменів та заліків допускається не більше двох разів з кожного іспиту. Оцінка, отримана магістром за результатами другого перескладання іспиту, є остаточною.

Магістр, який отримав три і більше незадовільні оцінки при складанні іспитів, або незадовільну оцінку хоча б з одного іспиту після трьох спроб складання, відраховується з Академії.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Процедура оскарження результатів контрольних заходів запускається з моменту подання апеляції здобувачем вищої освіти і визначається створенням апеляційної комісії та її роботою згідно з правилами, що визначаються в основних нормативно-правових документах України про освіту та Положенням про організацію освітнього процесу в ДЕА. Апеляційна комісія створюється за наказом ректора у випадку письмового подання скарги у навчально-методичний відділ академії. Процедура оскарження результатів складається із трьох етапів: подання скарги, розгляду скарги, прийняття та оприлюднення рішення апеляційної комісії. Скарга подається здобувачем особисто у письмовій формі у день оголошення результатів складання іспиту та розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше двох наступних робочих днів після її подання. При розгляді скарги рішення приймаються на основі аналізу письмових відповідей та критеріїв оцінювання. Рішення, які приймаються апеляційною комісією, можуть бути трьох видів, а саме: результати попереднього оцінювання знань студента не змінюються; результати попереднього оцінювання знань студента не відповідають рівню знань вищої освіти і заслуговують незадовільної оцінки; результати попереднього оцінювання знань студента скасовуються (рівень якості знань студента заслуговує іншої оцінки - вказується нова оцінка відповідно до діючої шкали оцінювання, при цьому нова оцінка повинна бути не нижча за попередню). Рішення апеляційної комісії є остаточними, не підлягають оскарженню та доводяться до відома здобувача.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулює Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління», затверджене Наказом ректора від 15.10.2019 № 103/1-0, яке є публічно доступним та розміщено на офіційному сайті Академії: dea.edu.ua (Положення про організацію освітнього процесу) та Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти (Положення про дотримання академічної доброчесності). Важливе місце серед документів ЗВО з цього питання займає також Етичний кодекс Академічної спільноти (Етичний кодекс Академічної спільноти). Важливо відмітити, що зазначені документи передбачають відповідальність за порушення академічної доброчесності не тільки з боку здобувачів освіти, але й навчально-педагогічного персоналу.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

На протидію порушенням академічної доброчесності на ОП націлено ряд заходів. По-перше, здобувачів вищої освіти на всіх етапах навчального процесу чітко інформують щодо неприпустимості плагіату. Особливе місце в цьому питанні посідає обов'язкова освітня компонента «Методологія та організація наукових досліджень». Різко зменшує можливість порушень академічної доброчесності й регулярний перегляд тематики кваліфікаційних магістерських робіт, відповідальна позиція наукових керівників та зовнішніх рецензентів. У Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління для перевірки академічних текстів на наявність некоректних запозичень використовується сервіс Unicheck, визнаний 16000 закладами освіти по всьому світу. У сервісі накопичується і використовується при перевірці також локальна база студентських робіт. Обов'язковою перевіркою на плагіат підлягають випускні кваліфікаційні роботи студентів та аспірантів та наукові праці здобувачів вищої освіти та працівників університету (від статей до дисертацій та монографій) (Положення про дотримання академічної доброчесності). Результати перевірки доповідаються керівником роботи під час її попереднього захисту на засіданні

кафедри.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Забезпечення академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти за освітньою програмою є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти Академії, що регулюється Положенням про дотримання академічної доброчесності (Положення про дотримання академічної доброчесності). Основними принципами є дотримання академічної доброчесності і уникнення конфлікту інтересів, що передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил та ціннісних орієнтирів. На досягнення цієї мети спрямовані найрізноманітніші заходи: від методичних настанов щодо написання кваліфікаційних робіт магістра (Методичні настанови щодо проведення дослідження, написання, оформлення та захисту магістерських робіт), до особистого прикладу викладачів і їх комунікації із студентами.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Види реакції ЗВО на порушення академічної доброчесності визначено в Положенні про організацію освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу). Створені в ЗВО система та механізми забезпечення академічної доброчесності (Положення про дотримання академічної доброчесності) спрямовані на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності шляхом навчання, керівництва і наставництва, а також завдяки створенню позитивного, сприятливого й доброчесного освітнього і наукового середовища. Протягом звітнього періоду порушень академічної доброчесності за ОП виявлено не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів ОП здійснюється згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» відповідно до академічної та професійної кваліфікації викладачів з урахуванням екологічного спрямування ОП (підготовка фахівців за кодами ДК 003:2010:11.2 Еколог, 2211.2 Експерт з екології), Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327 «Національний класифікатор України «Класифікатор професій» (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>) за спеціальністю 101 «Екологія».

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних в реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Під час конкурсного добору викладачів керуються Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) від 27.05.2019 р. (протокол №4-19). Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП «Екологія та управління природними ресурсами» (таблиця 2 додатку до Звіту).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Академія залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу шляхом проведення виїзних лекцій, зустрічей, екскурсій.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До аудиторних занять під час викладання за ОП було залучено професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, зокрема:

Жуковський В.К. – старший викладач кафедри екології та екологічного контролю ДЕА.

Є практиком-професіоналом, оскільки має багаторічний практичний досвід роботи у природоохоронних органах та установах Мінприроди. Співавтор цілого ряду нормативно-правових актів з питань охорони навколишнього природного середовища, підвищення ефективності інспекційного контролю. Зокрема автор:

- Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, яка затверджена наказом Мінприроди України від 10.12.2008 № 639;

- Правил технічної експлуатації установок очистки газу, які затверджено наказом Мінприроди України від 06.02.2009 № 52.

Співавтор проектів законодавчих та нормативно-правових актів, що готувалися Мінприроди України, зокрема: Закон України Про охорону атмосферного повітря (нова редакція), проектів постанов Кабінету Міністрів України направлених на реалізацію вимог цього Закону, інших проектів постанов Кабінету Міністрів України щодо організації та здійснення екологічного контролю. Викладає дисципліну ОВД.

Петрович Олеся - головний спеціаліст відділу координації еколого-освітньої та рекреаційної діяльності Департаменту природно-заповідного фонду Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, канд. біол. наук. Викладає дисципліну організація та функціонування об'єктів ПЗФ.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Одним із основних шляхів сприяння професійному розвитку викладачів ОП є укладання угод та меморандумів про співпрацю, наукове співробітництво для розв'язання питань, що виникають у процесі спільних досліджень; допомоги у підвищенні кваліфікації; участь науково-педагогічних працівників в міжнародних дослідницьких проектах, грантах; забезпечення взаємного інформаційного обміну. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування, конференції, у т.ч. закордонні.

Зокрема: Черняхівська А. В. прийняла участь у міжнародній науково-практичній конференції "Scientific achievements of modern society", 4-6 березня 2020 р., Ліверпуль (сертифікат, публікація статті Chernykhivska A.V. Strategic environmental assessment (SEA) in Ukraine. A.V. Chernykhivska//The 7th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society" Publishing House, Liverpool, United Kingdom, March 4-6, 2020, pp. 42-48). ОП «Екологія та управління природними ресурсами» розроблено з урахуванням зарубіжного досвіду, набутого науково-педагогічними працівниками під час закордонних стажувань. Зокрема, РНП «Оцінка впливу на довкілля» розроблена проф. Риженко Н.О. з урахуванням підходів, з якими автор програми ознайомила на міжнародних стажуваннях у м. Лопота (Грузія, 2016 р.) «Training of Trainers workshop on practical implementation of SEA» та м. Братислава «TAIEX. Multi-Country Workshop on Single Use Plastics» (Словаччина, 2019 р.).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

В Академії існує система стимулювання розвитку викладацької майстерності. За зразкове виконання своїх обов'язків і завдань, тривалу, сумлінну працю, професіоналізм та інші досягнення в роботі Академії працівників заохочують шляхом: оголошення подяк, вручення грамот, присвоєння почесних звань (Положення про організацію освітнього процесу).

Зокрема, Улицький О.А. – директор навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління, нагороджений грамотою ДЕА 2019 р.

Тимошенко М.М. – професор кафедри екології, екологічного контролю та аудиту, нагороджений грамотою ДЕА 2013 р.

Жуковський В.К. – старший викладач кафедри екології та екологічного контролю, нагороджений грамотою ДЕА 2018 р.

Проводяться відкриті лекції та практичні заняття, тренінги.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Загальна площа навчальних приміщень Академії складає 2054,4 м², в тому числі приміщення для занять студентів, слухачів (аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, тощо) – 1982,4 м², комп'ютерний клас – 72,0 м². До матеріально-технічної бази також входять: приміщення для науково-педагогічних працівників – 200 м², наукова бібліотека – 45,0 м², в т.ч. читальний зал - 35,0 м², гуртожиток – 356,8 м², їдальня – 75,1 м², медичний пункт – 18,1 м².

Для навчання магістрів за ОП в ДЕА діє спеціалізований клас екології та економіки природокористування (площа – 66, 2 м²) з мультимедійним обладнанням (мультимедійний проектор – 1 од., екран – 1 од.) та комп'ютерний клас з кількістю персональних комп'ютерів – 12 од. із сучасним програмним забезпеченням.

Таким чином, матеріально-технічне забезпечення Академії і кафедри є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання ОП.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Під час проведення установчих сесій відповідальною особою (куратор, методист кафедри) проводиться опитування (анкетування) задля виявлення рівня задоволеності магістрів освітнім середовищем, створеним у ЗВО, їх потребам та інтересам. Однією із основних потреб магістрів до освітнього середовища є вільний та безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів (спеціалізований клас екології та економіки природокористування, комп'ютерний клас, наукова бібліотека), необхідних для навчання та наукової діяльності в межах ОП, який забезпечується Академією в повному обсязі. З урахуванням виявлених освітніх потреб та інтересів в ДЕА функціонують різноманітні заходи, зокрема, з нагоди Дня екологічних знань 05 вересня в ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» відбуваються урочисті збори трудового колективу. Щорічно протягом 12-ти років ЗВО є активним учасником з організації та проведення Міжнародного екологічного форуму «Довкілля для України» (організовує роботу секцій: «Зелена» економіка та енергозбереження», «Екологічна освіта, наука та інноваційні технології», «Інноваційні аспекти підвищення рівня екобезпеки та управління екологічними ризиками», «Реалізація державної екологічної політики у сфері землекористування»). В рамках інформаційно-просвітницької роботи викладачі ЗВО, що забезпечують реалізацію ОП, разом з керівним персоналом та співробітниками Міндовкілля України щорічно приймають участь у суботниках з нагоди Дня довкілля та залучають магістрів за ОП до цих заходів, тощо.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Санітарно-технічний стан усіх приміщень, будівель та інженерно-технічних комунікацій і систем забезпечення та захисту будівель ДЕА (опалення, вентиляція, водопостачання, очищення, система пожежозахисту, освітлення, температура, відносна вологість) відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Всі будівлі та споруди відповідають даним технічних паспортів та санітарно-технічним вимогам. У зв'язку з необхідністю дотримання контролю за станом здоров'я магістрів та працівників ДЕА створений медичний пункт, де можна у разі потреби отримати первинну медичну допомогу. Наказом ДЕА від 08.01.2019 р. № 14-О призначені працівники, відповідальні за протипожежну безпеку та охорону праці. В рамках виконання цього наказу в Академії періодично проводяться інформаційні заходи з протипожежної безпеки за участю викладачів та здобувачів вищої освіти (наприклад, «Заходи з охорони від пожеж: проблеми, шляхи вирішення» 24 грудня 2019 року).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня підтримка надається протягом терміну навчання безпосередньо при комунікації викладачів за ОП з магістрами під час аудиторних занять та через навчально-інформаційний веб-портал (<https://portal.dea.edu.ua/>) для дистанційного навчання, де викладачі надають доступ до електронних курсів учасникам освітнього процесу. Організаційна, інформаційна та соціальна підтримка забезпечуються силами кафедри екології та економіки землекористування, навчально-методичного відділу за допомогою використання різних засобів, в т.ч. через Google Клас (<https://classroom.google.com/h>) для дистанційного спілкування викладачів з магістрами, де розміщено навчальний матеріал, посилання на матеріали для самонавчання, завдання, тематика рефератів та курсових робіт. Відповідно магістри мають можливість розміщувати виконані роботи в Google Класі, підтримувати зв'язок з викладачами та висловлювати свою думку при виконанні того чи іншого завдання. Крім того, магістри можуть отримувати інформацію про діяльність Академії через соціальні мережі (сторінка ДЕА у фейсбуці: ФБ ДЕА). З метою отримання зворотної інформації від здобувачів вищої освіти щодо задоволеності надання освітніх послуг та організації освітнього процесу було розроблено форму Анкети-відгука для магістрів за ОП «Екологія та управління природними ресурсами» та розміщено на сайті Академії. Результати опитування були враховані при реалізації ОП.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Територія ДЕА пристосована до вимог здобувачів вищої освіти з інвалідністю (з особливими освітніми потребами):
-вивіска з повною назвою ЗВО шрифтом Брайля, кольорова розмітка та кнопка виклику чергового перед входом в будівлю;
-пандус біля навчального корпусу, який відповідає вимогам державних будівельних норм України;
-спеціальна розмітка в навчальному корпусі;
-відведена та облаштована стоянка для автомобілів;
-план пересування осіб з інвалідністю по території навчального корпусу.
Особи з інвалідністю мають право навчатися в ДЕА за індивідуальною освітньою траєкторією з використанням інформаційно-освітнього середовища, розміщеного на навчально-інформаційному веб-порталі Академії (<https://portal.dea.edu.ua/>).

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

В Академії розроблена Антикорупційна програма та затверджена наказом ректора ДЕА від № 15.06.2015 р. № 31-О після її обговорення з працівниками. Крім того, вказаним наказом призначено уповноважену особу з виконання антикорупційної програми. Текст Антикорупційної програми перебуває у постійному відкритому доступі (Антикорупційна програма). Ця програма є обов'язковою для виконання усіма працівниками закладу. В рамках вищезазначеного наказу в Академії щорічно затверджується план заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та протидію корупції. Адміністрація ДЕА постійно проводить інформаційні та просвітницькі кампанії щодо підвищення обізнаності викладачів та магістрів в напрямі антикорупційної діяльності. Академія дотримується встановлених чинним законодавством України процедур щодо врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією (Закон України від 30.05.2014 р. № 5207-VI «Про засади запобігання та протидії дискримінації», Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків»).

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій в Академії наступна (Положення про організацію освітнього процесу):

1. Подання заяви на ім'я ректора або у «скриньку довіри» щодо виникнення конфліктної ситуації.
2. Формування комісії з врегулювання конфліктної ситуації.
3. Оформлення рішення комісією щодо врегулювання конфліктної ситуації за результатами проведення процедури.
4. Прийняття рішення керівництвом Академії щодо застосування заходів до винуватця конфлікту, зокрема, винесення догани або звільнення працівника/працівниці, відрахування студента/студентки тощо.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

В Академії розроблено низку документів, якими регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Положення про організацію освітнього процесу у Академії введене в дію Наказом Ректора від 15 жовтня 2019 року за №103/1 (Положення про організацію освітнього процесу).
<http://dea.edu.ua/img/source/Tretyak/new%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%Bo%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%Bo%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D0%BD%D0%Bo%D0%B2%D1%87%D0%Bo%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%2024.02.20.pdf>

Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» - наказ № 2/20 від 12.03.2020 р. (Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм).
<http://dea.edu.ua/img/source/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%9E%D0%9F%20%D0%94%D0%95%D0%90%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%2020.pdf>

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» схвалено Вченою радою Протокол від «08» квітня 2019 р. №3-19 (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності).
http://dea.edu.ua/vnutrishnya_sistema_zabezpechennya_yakosti_osviti

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обгрунтовані?

Періодичність перегляду ОП не є регламентованою. Вона обумовлюється або зовнішніми чинниками (наприклад, затвердження нового переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266).

В Академії схвалені Вченою радою та затверджені наказом ректора процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП (Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм).

Після отримання ліцензії протягом 5 років проектна група проводить моніторинг ОП на відповідність, з одного боку, тенденціям розвитку у сфері екології та управління природними ресурсами, аналізу ринку праці та запиту роботодавців, з іншого боку, на основі аналізу спроможності виконання здобувачами навчального навантаження ОП та набуття ним очікуваних компетентностей. На підставі результатів моніторингу проектною групою здійснюється оновлення ОП. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП: силабусі (робочому та навчальному планам), робочих програмах навчальних дисциплін тощо. Модернізовані освітні програми навчальних дисциплін проходять процедуру обговорення та затверджуються рішенням кафедри та Вченої ради.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Позиція здобувачів вищої освіти стосовно змісту та наповнення ОП враховується шляхом обговорення цих аспектів безпосередньо під час лекцій, практичних, консультацій тощо. Представники студентського самоврядування беруть участь у роботі Вченої ради Академії, зокрема при розгляді питань стосовно внесення змін до освітніх програм. Організація освітнього процесу в Академії спрямована, в першу чергу, на забезпечення освітніх потреб здобувачів та дотримання студентоцентрованого підходу під час освітньої діяльності. Щосеместрово проводиться анкетування магістрів щодо якісного наповнення освітніх компонентів ОП та можливості виконання навчального навантаження. Результати анкетування дають підставу для аналізу компонентів ОП, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, оброблюються проектною групою, яка виносить на розгляд кафедри пропозиції щодо оновлення ОП.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Відповідно до Наказу ректора «Про склад Вченої ради ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» від 01.08.2019 року за №79-О здобувачі освіти та студентське самоврядування беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості. Представники студентського самоврядування беруть участь у роботі Вченої ради Академії при розгляді питань внесення змін до освітніх програм. Представники студентського самоврядування є членами Вченої ради ДЕА та можуть впливати безпосередньо на прийняття рішень щодо забезпечення якості навчального процесу, а також на вирішення питань, пов'язаних зі змістом ОП, формами та методами забезпечення навчального процесу.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через

свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Роботодавці залучені до процесу розробки ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Гарант ОП «Екологія та управління природними ресурсами» є міжнародним експертом у проєкті ГЕФ ЮНІДО, бере участь у програмі Екологічно обґрунтованого поводження та остаточного видалення поліхлорованих дифенілів (ПХД) в Україні, що впливає на освітні траєкторії розвитку екологічної науки в Академії. Всі магістерські роботи проходять рецензування у профільних установах, студенти враховують зауваження і побажання потенційних роботодавців ще під час написання роботи, що значно підвищує її якість, найкращі студенти отримують запрошення на роботу. Головою експертної комісії на захисті магістерських робіт є провідні вчені в галузі екології – потенційні роботодавці. Дуже важливим є проведення опитувань щодо якості підготовки студентів як за результатами проходження виробничої практики, так і після закінчення Академії. Профільні установи надають студенту відгук про проходження виробничої практики, їх побажання та зауваження враховуються під час навчального процесу для підвищення якості освіти.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП «Екологія та управління природними ресурсами» здійснюється гарантом освітньої програми на випусковій кафедрі. Інтерес представляють як відсоток працевлаштованих та траєкторія успіху випускників, так і зворотній зв'язок щодо якості освітнього процесу. Здобувачі освітнього рівня магістр за ОП «Екологія та управління природними ресурсами», залучаються до роботи зі студентами в різних формах (проходження виробничих практик, виступи на зустрічах, семінарах, круглих столах, конференціях). Зворотній зв'язок також забезпечується під час щорічних зустрічей з випускниками на відзначенні Дня довілля, Екофорумах тощо. Типовими траєкторіями працевлаштування випускників - магістрів ОП «Екологія та управління природними ресурсами» є широкий спектр професій і посад в природоохоронній галузі та науково-педагогічна діяльність з відповідним кар'єрним зростанням.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У результаті моніторингу діяльності ОП «Екологія та управління природними ресурсами», здійснювану кафедрою екології та екологічного контролю, самоаналізу освітньої діяльності за освітньою програмою, опитувань студентів та консультацій із роботодавцями щодо організації, змісту й якості окремих компонентів ОП та Сілабусів, ОП в цілому, встановлено необхідність динамічного коригування освітньо-професійної програми відповідно до змін, які відбуваються у світі. Імплементация європейського законодавства вимагає актуалізації підходів управління природними ресурсами. Вирішення екологічних проблем України потребує висококваліфікованих професіоналів-екологів. Тому була поглиблена управлінська складова підготовки магістрів екології. Завжди потребує покращення матеріально-технічне забезпечення діяльності кафедри. Ці питання обговорюються щорічно на засіданнях кафедри екологічного контролю, піднімається питання на засіданнях Вченої ради ДЕА.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Акредитація ОП «Екологія та управління природними ресурсами» є первинною, тому попередніх акредитацій і відповідно зауважень та пропозицій з попередніх акредитацій немає. Але ми брали до уваги і підсумки акредитаційної експертизи ОНП «Екологія та охорона навколишнього середовища» спеціальності 101 «Екологія» 10 Природничі науки (2019 р.) в яких рекомендовано спрямувати зусилля на ефективні форми роботи з потенційними роботодавцями, зокрема, працівників державної екологічної інспекції, практиків виробництв і бізнесу для забезпечення практичної підготовки професіоналів та їх подальшого працевлаштування за фахом; поглибити практичну складову підготовки за освітньо-науковою програмою «Екологія та охорона навколишнього середовища» під час освітнього процесу; активізувати роботу щодо збільшення кількості публікацій здобувачів другого (магістерського) ОР за освітньо-науковою програмою «Екологія та охорона навколишнього середовища» зі спеціальності 101 «Екологія»; враховуючи заочну форму навчання посилити роботу щодо розробки дистанційних курсів для учасників освітнього процесу; запровадивши обов'язкову апробацію та публікацію основних результатів досліджень здобувачів другого (магістерського) рівня освіти; розміщувати кваліфікаційні роботи на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу; запровадити перевірку магістерських кваліфікаційних робіт на плагіат.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Учасники академічної спільноти (адміністрація Академії, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, партнери-роботодавці) на етапах розроблення, затвердження, моніторингу ОП «Екологія та управління природними ресурсами» змістовно залучаються до процедур внутрішнього забезпечення якості. Серед студентів проводяться опитування, на засіданнях кафедр екології та екологічного контролю та Вченої ради ДЕА обговорюються питання якості освіти і процедури її забезпечення. Регулярно проводиться робота щодо ознайомлення академічної спільноти з новими тенденціями розвитку екології у світі. Таке змістовне залучення академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП планується здійснювати і надалі при коректуванні змісту ОП в цілому та

окремих дисциплін і практик задля підвищення якості викладання й оцінювання, для вирішення завдань оновлення складу науково-педагогічних працівників та підсилення їх мотивації, визначення напрямків наукових пошуків здобувачів вищої освіти та вирішення інших важливих завдань із внутрішнього забезпечення якості ОП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Формування та реалізацію політики забезпечення якості освіти в Академії здійснюють ректор, Наглядова рада, Вчена рада, відділ навчально-методичної роботи; на рівні структурних підрозділів – їх керівники (директори ННІ, навчальних центрів, завідувачі кафедр); на рівні освітніх програм – їх гаранті, кафедри, науково-педагогічні працівники (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості).

Структурні підрозділи Академії створено відповідно до чинного законодавства України і головних завдань її діяльності та функціонують згідно з окремими Положеннями, схваленими Вченою радою та затвердженими наказами ректора Академії. Основними структурними підрозділами Академії, які беруть безпосередню участь в організації навчального процесу за ОП «Екологія та управління природними ресурсами», є: Навчально-науковий інститут екологічної безпеки та управління; кафедра екології та екологічного контролю; міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку; відділ навчально-методичної роботи; відділ науково-організаційної роботи та аспірантури.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються документами оприлюдненими на офіційному сайті Академії:

- Статутом Академії (Статут);
- Положенням про організацію освітнього процесу в Державному закладі «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління», введене в дію Наказом Ректора від 15 жовтня 2019 року за №103/1-О (Положення про організацію освітнього процесу);
- Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління на 2020-2023 рр. (Колективний договір);
- Положенням про порядок та умови обрання вибіркового навчальних дисциплін (Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового навчальних дисциплін);
- Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості)
- Етичним кодексом академічної спільноти (Етичний кодекс академічної спільноти)

Всі документи оприлюднені на сайті Академії. Забезпечується своєчасне оновлення документів. Здобувачі всіх рівнів вищої освіти в Академії одразу після зарахування на перший курс інформуються про доступ до нормативної бази Академії.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

http://dea.edu.ua/op_ekologiya_za_specialisty_101

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<http://dea.edu.ua/img/source/1%20%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%202020/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D1%8C/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони: ОП «Екологія та управління природними ресурсами» - цілеспрямована комплексна екосистемна професійна підготовка магістрів, здатних виконувати професійні завдання у сфері управління природними

ресурсами, формуванні та реалізації державної екологічної політики з урахуванням вимог сталого розвитку та конкурентних ринкових умов. Сильною стороною ОП є її змістовна оригінальність та можливість подальшого розвитку і вдосконалення, її практична спрямованість. Знання, вміння і навички, отримані під час теоретичної підготовки (наукові підходи, притаманні вищій освіті за напрямом підготовки, здобувачі мають можливість закріпити та підсилити у реальних умовах особистої практичної діяльності, удосконалюючи рівень володіння як фаховими, так і загальними компетентностями. Додатковими перевагами ОП є урахування пропозицій стейкхолдерів у формулюванні програмних цілей та результатів навчання відповідно до потреб галузі.

Слабкі сторони:

Не у повній мірі реалізуються наявні можливості академічної мобільності викладачів.

Потребує посилення використання сучасних цифрових технологій у навчальному процесі та модернізації офіційного сайту Академії та випускової кафедри.

Потребує посилення викладацький склад випускової кафедри.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Протягом найближчих трьох років ОП буде розвиватися у напрямку підтримки відповідності ОП сучасним тенденціям розвитку екології, цілям та завданням державної та регіональної екологічної політики.

Заходи, які планується здійснити:

- удосконалення системи моніторингу якості вищої освіти, зокрема втіленням стандартів доброчесності;
- перегляд програми з урахуванням зауважень та пропозицій перших випускників та експертів Національної агенції якості освіти;
- участь викладачів і студентів у міжнародних наукових та освітніх проектах;
- укладання договорів про співпрацю з органами законодавчої влади та місцевого самоврядування, територіальними громадами щодо наукового обґрунтування законодавчих пропозицій та екологічних програм різного рівня, залучати до цієї роботи викладачів та студентів, які опановують програму;
- завершення робіт з модернізації офіційного сайту та випускової кафедри;
- планується оптимізація штатного розпису Академії, у якому буде передбачено посилення випускової кафедри молодими науковцями відповідної спеціальності.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: БОНДАР Олександр Іванович

Дата: 28.10.2020 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Ділова іноземна мова (ОК 1.01)	навчальна дисципліна	<i>Ділова_ін.мова.pdf</i>	tqtRIFPzpZlGp4tLeptP6wx6Atyqp99kAg9aybkqJ8c=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)	навчальна дисципліна	<i>Основні_засади_державної_екологічної_політики.pdf</i>	GgKEQWGNmSLkr9D6oAsYC4CpEplwoWlHjMAm1gHN8dc=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)	навчальна дисципліна	<i>Контроль_і_нагляд_у_сфері_охорони_довкілля.pdf</i>	XhSKntYLpWnBvY2l+eEGbWU4K8ZF49O8NhO2QXJxlLk=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	навчальна дисципліна	<i>Екологічний_менеджмент_і_аудит.pdf</i>	uyk/xdDzEs/bLgX4Q63JljwqlG/ytqSK9IA8wqTRplU=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	навчальна дисципліна	<i>Системний_аналіз_якості_навколишнього_середовища.pdf</i>	6PEGq2ilP1advBPUUJQlZr8MNRfMvxyQC9GNsS46tZo=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Методологія та організація наукових досліджень (ОК 2.04)	навчальна дисципліна	<i>Методологія_та_організація_наукових_досліджень.pdf</i>	xtB1V7B5t8cA1Uv2bmBc2mwVHdvx1810w+1FHK548Ko=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Стратегія сталого розвитку (ОК 2.05)	навчальна дисципліна	<i>Стратегія_сталого_розвитку.pdf</i>	e566AVoNiXRYHDIqRstkofJmtlh8OI5QoxZjo3TD6n4=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Основи екоотоксикології (ОК 2.06)	навчальна дисципліна	<i>Основи_екоотоксикології.pdf</i>	hsuXIQIoWlGueLgIu6n7FyLlx3dNS/H3al0o9nqjhxg=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Виробнича практика (ОК 2.1.01)	практика	<i>Робоча_програма_з_виробничої_практики.pdf</i>	u5d6nsSrIMp8j2VHKuv4uDp2Uslq4gxEeeDowh/819c=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Переддипломна практика (ОК 2.1.02)	практика	<i>Робоча_програма_з_переддипломної_практики.pdf</i>	clOD+2ID1fApMo16GIZ8e5Byg4eRvGD8NbiLPvZpy9k=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Кваліфікаційний екзамєн	підсумкова атестація	<i>Кваліфікаційний_іспит_з_екології.pdf</i>	8fu2DHQNMYSOE/Y9g+4/St4d8JsJbloSGLvxMv9540=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет
Дипломна робота	підсумкова атестація	<i>Методичка_магістр_ерська_робота.pdf</i>	toal1i6oIPotHwwtITQbDAwoRMU8cSIYMLx3of4D1pg=	ПК з мультимедійним проектором і виходом в Інтернет

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
37636	Рогачева	Старший	Міжгалузевий	Атестат	25	Ділова	1. Посібник для

	Марина Вячеславівна	викладач, Основне місце роботи	координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку	доцента ДЦ 40, виданий 24.09.2008		іноземна мова (ОК 1.01)	магістрів екологічних спеціальностей. Англійська мова, Київ-2018 2. Довідник з граматики. Англійська мова. (електронна версія)
265131	Фінін Георгій Семенович	Перший проректор з науково-педагогічної роботи, Основне місце роботи	Перший проректор з науково-педагогічної роботи	Диплом доктора наук ДД 002214, виданий 13.03.2002, Аттестат професора 12ПР 010410, виданий 28.04.2015	27	Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	1. Фінін Г.С., Остапенко В.В., Николенко О.В. Умовия симетрії в задаче распределения ресурса. Журнал обчислювальної і прикладної математики, 2001, №1 (86) 2. Остапенко В.В., Фінін Г.С. Методи вилучення невідомих за допомогою операцій проектування. Системні дослідження та інформаційні технології 2002, № 2 3. Остапенко В.В., Остапенко О.С., Фінін Г.С., Яковлева А.П. Урахування залежності часу добігання від рівнів і витрат води. Системні дослідження та інформаційні технології 2003, № 2 4. Фінін Г.С., Остапенко В.В., Клименко В.М. Исключение неизвестных потоков, протекающих по промежуточному и конечному подграфам. Кибернетика и системный анализ.- 2006, № 6 5. Фінін Г.С., Богаєнко В.О., Даниленко Ю.Ю. Інтерполяція геоінформаційних даних з використанням методу функцій Гріна. Доповіді НАН України,- 2012, № 10
199806	Чернихівська Анна Володимирівна	професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут економіки та екології природокористування	Диплом магістра, Вищий заклад освіти "Київський університет туризму, економіки і права", рік закінчення: 2005, спеціальність: 0502 Менеджмент організацій, Диплом кандидата наук ДК 004106, виданий 19.01.2012, Аттестат	14	Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	1. Chernykhivska A. V. Modern perspectives of development of «green» economy [Internet source] / A. V. Chernykhivska // Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. – 2015. – № 1. // Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. – 2015. – № 1. – Access mode: http://epm.fem.sumdu.edu.ua/download/2015_1/2015_1_14.pdf 2. Чернихівська А.В. Стратегічне планування

				доцента 12/ДЦ 042867, виданий 30.06.2015			регіональної екологічної політики / А.В. Чернихівська // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С.180–185. 3. Чернихівська А.В. Переваги застосування проектного менеджменту у сфері регіонального управління / А.В. Чернихівська // Стратегія економічного розвитку України. – 2014. – № 34. – С.47– 51. 4. Чернихівська А.В. Сучасні тенденції територіального розвитку на засадах регіонального маркетингу / А.В. Чернихівська // Економічний вісник університету. – 2014. – № 22/2. – С.162–167. 5. Чернихівська А.В. Сучасні інструменти екологічного оцінювання впливу антропогенної діяльності на довкілля / А.В. Чернихівська // Університетські наукові записки. – 2014. – № 1.(49) – С.361–368. 6. Чернихівська А.В. «Зелені» державні закупівлі як стратегічний інструмент соціально- економічного розвитку / А.В. Чернихівська // Науковий вісник Херсонського державного університету: Серія економічні науки № 8, 2014. – С.161–165.
5849	Риженко Наталія Олександрів на	Завідувач, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут Екологічної безпеки та управління	Диплом доктора наук ДД 007702, виданий 23.10.2018, Атестат професора АП 001712, виданий 14.05.2020, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007230, виданий 10.02.2010	20	Основи екотоксикологі ї (ОК 2.06)	1. Риженко Н.О. Наукові основи оцінки фітотоксичності металів (Cd, Pb, Co, Cu, Ni, Zn) Екологічні науки, 2018, № 2(21), с. 81-91. 2. Риженко Н. О. Принципи фітотоксикологічної класифікації металів та рослин в умовах природних екосистем // Наукові доповіді НУБіП України: електронне видання. 2017. № 5 (69). URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dozvodi/article/view/9479/8494 3. Риженко Н. О. Нормування фітотоксичності металів у

						<p>агроекосистемі // Агроекологічний журнал. 2017. № 4. С. 14–21.</p> <p>4. Бондар О. І., Риженко Н. О. Фітотоксикологічна класифікація металів за інтенсивністю їх біоаккумуляції в умовах зелених паркових зон м. Києва // Агроекологічний журнал. 2017. № 3. С. 32–40</p> <p>5. Риженко Н.О., Шимончук П.П. Екологічний моніторинг вмісту ¹³⁷Cs у плодах чорниці звичайної та плодів тілах деяких видів грибів лісових екосистем Природного заповідника «Древлянський» Екологічні науки, 2019, Вип 2. (25), С.40-46.</p> <p>6. Ryzhenko N.O., Pozhylenko A.S., Kozak L.V., Nesterov D.Yu., Frolova T.M. Ecotoxicological assessment of pollutants migration in ecosystem //Екологічні науки, 2019, Вип 1. (24), том.1, С.170-174</p> <p>7. Риженко Н.О. Наукові основи фітотоксикологічного дослідження //Біологічні системи. 2017. Т. 9, Вип. 2. С. 211-218.</p>	
14400	Барановська Ванда Євгеніївна	Директор, Основне місце роботи	Міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку	Диплом спеціаліста, Українська орден Трудового Червоного Прапора сільськогосподарська академія, рік закінчення: 1986, спеціальність: економічна кібернетика, Диплом кандидата наук КД 027913, виданий 26.12.1990	32	Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	<p>1. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: навч.посіб.; за наук.ред. Т.П. Галушкіної. – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 154 с. (Бібліотека екологічних знань);</p> <p>2. Екологічні основи управління водними ресурсами: навч.посіб. – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 200 с. (Бібліотека екологічних знань).</p> <p>3. На шляху розвитку сталого споживання та виробництва в Україні. Настанова щодо застосування зелених закупівель в державному та</p>

							приватному секторі економіки/ Під заг. Ред. О.І.Бондар, Т.П.Галушкіна: Київ, 2013 –76 с.; 4. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2013 р./ Мінприроди, Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління: Київ – 282 с.
151581	Тимошенко Михайло Миколайович	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут Екологічної безпеки та управління	Диплом спеціаліста, Київський орден Леніна політехнічний інститут, рік закінчення: 1972, спеціальність: технологія неорганічних речовин і хімічних добрив, Диплом кандидата наук ТН 037874, виданий 25.06.1980, Атестат доцента 12ДЦ 017071, виданий 21.06.2007	26	Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)	1. Тимошенко М.М. Методика оцінювання екогенетичного стану басейнів рік України. Визначення критеріїв придатності поверхневих і підземних вод для споживання / М.М. Тимошенко // Моніторинг та прогнозування генетичного ризику в Україні (Матеріали наукових досліджень за програмою “ГРАНІТ” 2000 р.); за заг. ред. В.Г. Сліпченка. – К. : ІВЦ “Вид-во “Політехніка”, 2003. – С. 49–81. 2. Тимошенко М.М. Удосконалення технологій нафтохімічних виробництв з метою зменшити забруднення довкілля /М.М. Тимошенко//Моніторинг та прогнозування генетичного ризику в Україні (Матеріали наукових досліджень за програмою “ГРАНІТ” 2000 р.); за заг. ред. В.Г. Сліпченка. – К. : ІВЦ “Вид-во “Політехніка”, 2003. – С. 219–226. 3. Тимошенко М.М. Екологічна освіта – головний чинник гармонізації людських відносин. / М.М. Тимошенко// Шляхи духовного розвитку людини і суспільства:V міжнародна наук.-практ. конф. “Актуальні моделі освіти та здоров’я”, Київ, 26-28 травня 2005 р.: тези доповідей – С. 49.
218667	Машков Олег Альбертович	Проректор з наукової роботи, Основне місце роботи	Керівництво	Диплом доктора наук ДД 000195, виданий 25.12.1992, Атестат професора ПР	38	Методологія та організація наукових досліджень (ОК 2.04)	1. Bondar A.I., Mashkov O.A., Zhukaskas S.V., Nygorodova S.A. Methodology of counteraction to environmental threats, risks and

				001216, виданий 29.10.1993			environmental terrorism: a system approach / Екологічні науки: науково-практичний журнал / К.: ДЕА, 2019.-№ 1(24). Т.1, pp. 5-17. 2. Mashkov O.A., Frolov V.F., Zhukauskas S.V., Nygorodova S.A. Системне застосування методів дистанційного моніторингу екологічного та технічного стану водних технооекосистем / Екологічні науки: науково-практичний журнал / К.: ДЕА, 2019.-№ 2(25), 2019, с. 28-39. 3. Bondar A.I, Mashkov O.A., Zhukaskas S.V., Nygorodova S.A. Ecological threats, risks and environmental terrorism: system definition / Екологічні науки: науково-практичний журнал / К.: ДЕА, 2019.-№ 2(25), 2019, pp. 113-122. 4. Mashkov O., Zhukauskas S., Nygorodova S., Kosenko V. Innovative approaches of using the methods for remote sensing of the earth for monitoring the ecological-technical condition of water ecosystems / Екологічні науки: науково-практичний журнал / К.: ДЕА, 2019.-№ 3(26), 2019, pp. 115-125.
151581	Тимошенко Михайло Миколайович	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут Екологічної безпеки та управління	Диплом спеціаліста, Київський орден Леніна політехнічний інститут, рік закінчення: 1972, спеціальність: технологія неорганічних речовин і хімічних добрив, Диплом кандидата наук ТН 037874, виданий 25.06.1980, Атестат доцента 12ДЦ 017071, виданий 21.06.2007	26	Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)	1. Тимошенко М.М. Система екологічного контролю як чинник зменшення екологічної небезпеки (на прикладі Південно-Західної залізниці) / М.М. Тимошенко, Л.С. Рябуха // Екологічні науки. – 2019. – № 3(26). – С. 19–24. 2. Тимошенко М.М. Екологічна паспортизація кладовищ як ефективний важіль управління екологічною безпекою селітебних територій / Г.О. Білявський, М.М. Тимошенко, Т.Б. Годовська // Екологічні науки. – 2012. – № 2. – С. 77–83. 3. Тимошенко М.М. Екологічна оцінка

						<p>якості поверхневих і ґрунтових вод у районі ремонту та експлуатації авіаційної техніки / С.М. Мадж, Г.М. Франчук, М.М. Тимошенко // Екологічна безпека та природокористування: Зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 9. – С. 116–122.</p> <p>4. Тимошенко М.М. Обґрунтування заходів підвищення екологічної безпеки водопостачання сільського населення / А.Ф. Щербатюк, Л.Є. Михайленко, М.М. Тимошенко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського – 2012. - № 5 (76). – С. 165-169.</p> <p>5. Формування екологічно безпечних водогосподарських систем гірничозбагачувальних комбінатів, що використовують флотаційні технології / О. О. Дмитрієва, М.М. Тимошенко, Г. В. Василенко // Екологічні науки. – 2014. – № 1/5. – С. 31–42.</p>
14400	Барановська Ванда Євгенівна	Директор, Основне місце роботи	Міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку	<p>Диплом спеціаліста, Українська ордена Трудового Червоного Прапора сільськогосподарська академія, рік закінчення: 1986, спеціальність: економічна кібернетика, Диплом кандидата наук КД 027913, виданий 26.12.1990</p>	32	<p>Стратегія сталого розвитку (ОК 2.05)</p> <p>1. На шляху розвитку сталого споживання та виробництва в Україні. Настанова щодо застосування зелених закупівель в державному та приватному секторах економіки/ Під заг. Ред. О.І.Бондар, Т.П.Галушкіна: Київ, 2013 –76 с.;</p> <p>2. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2013 р./ Мінприроди, Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління: Київ – 282 с.;</p> <p>3. Екологічна політика та право України на шляху до європейської інтеграції / за ред. О. І. Бондаря. – Ел. видання : http://dea.gov.ua/character/katalog, 2014. – 171 с.;</p> <p>На шляху до сталого розвитку закладів освіти в Україні.</p>

							Методичний посібник екологічного стандарту «Зелений клас». В.Є.Барановська, С.В.Берзіна, О.В.Іванова та ін., Київ, 2014 – 64 с.
--	--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>Застосовувати методи неформального системного аналізу (метод експертних оцінок, метод мозкового штурму, метод сценаріїв тощо) для оцінювання екологічного якості атмосферного повітря, якості води і екологічного стану водних об'єктів, екологічного стану і якості ґрунтів, екологічного стану об'єктів природно-заповідного фонду та геологічного середовища, екологічного стану антропогенно змінених екосистем (ландшафтів), ресурсів інших природних екосистем та генерування альтернатив - гіпотез про можливі шляхи та способи досягнення кращої якості природних ресурсів.</i>	☒	Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Кейси
<i>Визначати кращі методи та технології поліпшення якості та захисту навколишнього природного середовища, обґрунтовувати практичні заходи щодо удосконалення системи управління</i>	☒	Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Кейси

<p>природними ресурсами в інтересах сталого розвитку.</p>				
<p>Застосовувати сучасні фізико-хімічні та біологічні методи визначення екотоксикантів в об'єктах навколишнього середовища; визначати ступінь зниження дії екотоксикантів і розробляти екологічно обґрунтовані заходи щодо застосування засобів хімізації сільського господарства; відбирати зразки повітря, води, ґрунту, продуктів харчування рослинного і тваринного походження, кормів для подальшого дослідження в хімікотоксикологічній лабораторії; орієнтуватися у сучасних методах визначення на вміст у досліджуваних зразках основних класів пестицидів та СОЗів, токсичних металів тощо; планувати й реалізовувати заходи щодо профілактики.</p>	<p>☒</p>	<p>Основи екотоксикології (ОК 2.06)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси екотоксичних отруень як для певних біологічних об'єктів, так і для цілих екосистем.</p>
<p>Вміти системно оцінювати якість навколишнього середовища, екологічний стан природних та антропогеннозмінних екосистем; пропонувати заходи щодо підвищення ефективності управління природними ресурсами.</p>	<p>☒</p>	<p>Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Підсумковий контроль</p>
<p>Уміти аналізувати об'єктивну екологічну ситуацію, застосовувати принципи системного аналізу поточної ситуації, визначати пріоритетність соціально-економічних впливів на ті чи інші зміни екосистем.</p>	<p>☒</p>	<p>Стратегія сталого розвитку (ОК 2.05)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>

<p><i>Застосовувати положення стратегії сталого розвитку на практиці, аналізувати ефективність міжнародних заходів в галузі охорони навколишнього середовища.</i></p>	☒	<p>Стратегія сталого розвитку (ОК 2.05)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>
<p><i>Знати основи екологічно збалансованого управління соціально-економічним розвитком, закономірності взаємодії суспільства і природи, відмінності та загальні підходи до стратегії сталого розвитку у різних країнах, основні міжнародні документи у сфері сталого розвитку, основні принципи екологічної політики, інструменти формування та реалізації регіональної екополітики, засади міжнародного співробітництва в галузі екологічної безпеки.</i></p>	☒	<p>Стратегія сталого розвитку (ОК 2.05)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Підсумковий контроль</p>
<p><i>Розуміти і оперувати основними поняттями екологічної токсикології, основними екотоксикологічними характеристиками політантів у навколишньому середовищі. Володіти механізмами токсичної дії субстанцій, основи екотоксикокінези, екотоксикодинаміки, екотоксикометрії; традиційну антидотологію при отруєннях.</i></p>	☒	<p>Основи екотоксикології (ОК 2.06)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>
<p><i>Вміти застосовувати заходи щодо запобігання та зниження негативної дії екотоксикантів в умовах хімічних</i></p>	☒	<p>Основи екотоксикології (ОК 2.06)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>

катастроф та профілактичні заходи, техніку безпеки й охорону праці при роботі з токсичними речовинами. Розуміти концепцію порогової дози і принципи нормування та регламентування екотоксикантів у екосистемах.				
Знати класифікацію отруйних речовин та отруєнь; гранично-допустимі рівні токсичних речовин у повітрі, воді, ґрунті, продуктах харчування рослинного і тваринного походження.	☒	Основи екотоксикології (ОК 2.06)	Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі	Поточний контроль
Визначати джерела надходження екотоксикантів у довкілля, їхнє походження, поведінку в абіотичних і біотичних компонентах екосистеми; передбачати ризик від застосування засобів хімізації сільського господарства, володіти методами управління якістю агроландшафтів, зокрема оволодіти методологією оцінки пестицидного навантаження на агроландшафт за допомогою індексу АЕТІ.	☒	Основи екотоксикології (ОК 2.06)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Кейси екотоксичних отруєнь як для певних біологічних об'єктів, так і для цілісних екосистем
Вміти надати екотоксикологічну оцінку небезпечності політанту (ксенобіотику) у навколишньому природному середовищі	☒	Основи екотоксикології (ОК 2.06)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Підсумковий контроль
Знати сучасні методи дослідження екології і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності	☒	Дипломна робота	Науково-дослідні та експериментальні практичні роботи під керівництвом наукового керівника.	Захист кваліфікаційної роботи магістра
Демонструвати здатність до	☒	Виробнича практика (ОК 2.1.01)	Практичне навчання у виробничих організаціях	Складання диференційованого заліку

<i>адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в області наук про Землю</i>			метеорологічного профілю під керівництвом керівника практики від виробництва та керівника практики від навчального закладу.	за результатами захисту звіту про виконання програми виробничої практики
<i>Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі</i>	☒	Виробнича практика (ОК 2.1.01)	Практичне навчання у виробничих організаціях метеорологічного профілю під керівництвом керівника практики від виробництва та керівника практики від навчального закладу.	Складання диференційованого заліку за результатами захисту звіту про виконання програми виробничої практики
<i>Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в екології</i>	☒	Виробнича практика (ОК 2.1.01)	Практичне навчання у виробничих організаціях метеорологічного профілю під керівництвом керівника практики від виробництва та керівника практики від навчального закладу.	Складання диференційованого заліку за результатами захисту звіту про виконання програми виробничої практики.
<i>Набути професійного досвіду, набути та удосконалити професійні компетентності. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в питаннях екологічних досліджень.</i>	☒	Переддипломна практика (ОК 2.1.02)	Переддипломна практика	Звіт про проходження практики, диференційований залік
<i>Узагальнювати, систематизувати, закріпити і поглибити знання з вивчених дисциплін навчального плану. Узагальнення досвіду, знань і умінь з професійної, організаційної та виховної роботи.</i>	☒	Переддипломна практика (ОК 2.1.02)	Переддипломна практика	Звіт про проходження практики, диференційований залік
<i>Акумулювати й аналізувати матеріали для підготовки магістерської роботи, проводити дослідження у рамках студентської науково-дослідної роботи. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в галузі екологічних досліджень.</i>	☒	Переддипломна практика (ОК 2.1.02)	Переддипломна практика	Звіт про проходження практики, диференційований залік
<i>Планувати і</i>	☒	Переддипломна	Переддипломна практика	Звіт про проходження

здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.		практика (ОК 2.1.02)		практики, диференційований залік
Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність. Використання державної мови у професійній діяльності.	☒	Кваліфікаційний екзамен	Самонавчання	Іспит
Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в області наук про Землю	☒	Дипломна робота	Науково-дослідні та експериментальні практичні роботи під керівництвом наукового керівника.	Захист кваліфікаційної роботи магістра
Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом	☒	Дипломна робота	Науково-дослідні та експериментальні практичні роботи під керівництвом наукового керівника.	Застосовувати свої знання для визнач
Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в екології	☒	Дипломна робота	Науково-дослідні та експериментальні практичні роботи під керівництвом наукового керівника.	Захист кваліфікаційної роботи магістра
Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління	☒	Виробнича практика (ОК 2.1.01)	Практичне навчання у виробничих організаціях метеорологічного профілю під керівництвом керівника практики від виробництва та керівника практики від навчального закладу.	Складання диференційованого заліку за результатами захисту звіту про виконання програми виробничої практики.
Вміти застосовувати принципи системного підходу до оцінювання якості природних ресурсів, екологічного стану природних і антропогенно-змінених екосистем, обґрунтування альтернативних технологій захисту навколишнього природного середовища.	☒	Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Кейси
Розуміти основні положення загальної теорії систем і її	☒	Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)	Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі	Поточний контроль

<p>понятійним апаратом, оперувати базовими поняттями системного аналізу якості навколишнього середовища, моделювання систем, основними принципами системного аналізу як методології наукового дослідження екологічних проблем та розв'язання практичних завдань у сфері управління природними ресурсами.</p>				
<p>Дотримуватися норм авторського права, академічної доброчесності етики наукових досліджень</p>	☒	<p>Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Підсумковий контроль</p>
<p>Володіти знаннями принципів системного підходу, основних методів неформального системного аналізу, основних інструментів системного аналізу навколишнього середовища, нормативно-правових засад регулювання природоохоронної діяльності, методів і критеріїв оцінювання якості компонентів навколишнього природного середовища, екологічного стану природних і антропогенно змінених екосистем, методів забезпечення якості навколишнього середовища та технологій охорони довкілля.</p>	☒	<p>Системний аналіз якості навколишнього середовища (ОК 2.03)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>
<p>Вміти застосовувати основні методологічні параметри наукового дослідження в іншомовних наукових текстах. Вміти розрізняти композиції видів наукових текстів. Нарративні, дескриптивні та</p>	☒	<p>Ділова іноземна мова (ОК 1.01)</p>	<p>Проблемно-орієнтоване навчання. Переклад, питання, вправи</p>	<p>Поточний контроль</p>

<p>детерміновані види наукового тексту. Знати структуру анотації, тезисів, наукової статті, наукової доповіді, наукового проекту, магістерської роботи. Лексико-граматичні особливості іномовного наукового тексту. Знати лексику та фразеологію наукового тексту.</p>				
<p>Розуміти і оперувати концептом, поняттями, термінами. Терміносфера фаху. Понятійний апарат. Умовні позначення, символи, скорочення і терміни в іномовному науковому тексті. Вміти складати термінологічний глосарій за фахом. Вміти здійснювати пошук еквівалентів відповідної рідній мові термінології в лексико-граматичних джерелах Європи та Америки. Вміти робити презентацію своєї наукової роботи Вміти писати іноземною мовою анотацію до магістерської роботи. Вміти розробляти композицію анотації, вміти використовувати лексичні та фразеологічні кліше, граматичний реєстр анотації.</p>	☒	<p>Ділова іноземна мова (ОК 1.01)</p>	<p>Виконання практичних робіт, обговорення у групі. Переклад, питання, вправи</p>	<p>Поточний контроль Підсумковий контроль</p>
<p>Розуміти і оперувати основними поняттями екологічних законів і концепцій раціонального природокористування, політики у сфері охорони довкілля та управління природними ресурсами, знати принципи міжнародного права навколишнього середовища та сучасні екологічні проблеми, причини</p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>

<p>їх виникнення та спроби розв'язання, вміти обґрунтувати значення міжнародних екологічних угод для формування завдань державної та регіональної екологічної політики.</p>				
<p>Знати законодавчі основи та принципи охорони навколишнього природного середовища в Україні, стратегічні цілі та основні інструменти реалізації державної екологічної політики.</p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>
<p>Вміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності, обґрунтувати та аналізувати заходи державних цільових та інших екологічних програм. Розуміти та вміти критично осмислювати вимоги законодавства у сфері управління природними ресурсами.</p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>
<p>Виявляти джерела негативного впливу на компоненти екосистем, проблемні питання та недоліки у сфері управління природними ресурсами на державному та регіональному рівнях. Оцінювати ризики досягнення стратегічних цілей та ефективність застосування механізмів реалізації державної екологічної політики, зокрема, у сфері охорони атмосферного повітря, охорони та раціонального використання водних ресурсів, використання та охорони земель і</p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>

<p><i>надр; поводження з відходами, охорони та використання лісів, інших об'єктів рослинного світу; охорони, використання та відтворення тваринного світу та екологічної безпеки.</i></p>				
<p><i>Вміти демонструвати обізнаність щодо сучасних принципів та найкращих практик захисту навколишнього середовища; обґрунтувати та аналізувати заходи державних цільових та інших екологічних програм; доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.</i></p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>
<p><i>Вміти обґрунтувати актуальність та запропонувати перелік конкретних заходів державної або регіональної екологічної програми, обґрунтувати актуальність та пропозиції щодо внесення змін до конкретних законодавчо-нормативних актів у сфері охорони навколишнього природного середовища та управління природними ресурсами, оформити відповідні документи та організувати їх подання відповідним органам державної влади або місцевого самоврядування.</i></p>	☒	<p>Основні засади державної екологічної політики (ОК 1.02)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Підсумковий контроль</p>
<p><i>Розуміти і оперувати основними поняттями принципової моделі системи екологічного управління, знати класифікацію впливів антропогенної</i></p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>

<p>діяльності на довкілля та сучасні екологічні проблеми, принципи контролю у державному управлінні, вміти обґрунтовувати роль спеціалізованого контролю в системі державного екологічного управління.</p>				
<p>Знати законодавчі засади та принципи здійснення державного екологічного нагляду (контролю) господарської діяльності, особливості проведення заходів державного нагляду (контролю).</p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>
<p>Вміти передавати та узагальнювати основні результати спостереження чи експерименту. Логікоструктурна. Вміти розрізняти композицію наукового тексту рідною мовою та іноземною. Розуміти сигнальну функцію абзацу. Розуміти і оперувати пошуковим образом статті. Заголовний комплекс. Вміти розрізняти жанри іномовного наукового тексту. Вміти складати анотацію, тези, Вміти писати наукову статтю, наукову доповідь, науковий проект, магістерську роботу.</p>	☒	<p>Ділова іноземна мова (ОК 1.01)</p>	<p>Проблемно-орієнтоване навчання. Переклад, питання, вправи</p>	<p>Поточний контроль.</p>
<p>Розуміти методологічні особливості різних видів екологічного контролю та вміти застосовувати відповідні методи у сфері управління природними ресурсами, аналізувати ефективність застосування заходів державного</p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>

нагляду (контролю).				
<i>Вміти організовувати проведення заходів державного нагляду (контролю), обґрунтовувати та застосовувати заходи впливу на порушників природоохоронного законодавства.</i>	☒	Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)	Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі	Поточний контроль
<i>Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов</i>	☒	Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль
<i>Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу</i>	☒	Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль
<i>Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти екологічного менеджменту і аудиту Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання</i>	☒	Екологічний менеджмент і аудит (ОК 2.02)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль
<i>Вміти організовувати впровадження наукових досліджень у галузі екології та захисту довкілля. Вміти застосовувати міжнародну</i>	☒	Методологія та організація наукових досліджень (ОК 2.04)	Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі	Поточний контроль. Підсумковий контроль

<p>практику організації і проведення екологічних досліджень. Вміти використовувати досвід створення й керування партнерськими науково-дослідними програмами в сфері охорони довкілля, збалансованого природокористування та сталого розвитку.</p>				
<p>Розуміти і оперувати методологічними основами наукових досліджень Володіти механізмами наукової творчості та евристики, визначення об'єкта, мети і постановку завдань наукових досліджень. Вміти застосовувати основи системного підходу до аналізування та синтезування управлінських структур та систем управління. Знати загальні принципи управління складними об'єктами різної фізичної природи. Розуміти технологію дослідницької діяльності та сучасних системних методів наукових досліджень.</p>	☒	<p>Методологія та організація наукових досліджень (ОК 2.04)</p>	<p>Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль</p>
<p>Вміти обґрунтувати необхідність та організувати проведення планового або позапланового заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства відповідно до чинних нормативно-правових актів.</p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Підсумковий контроль</p>
<p>Виявляти порушення вимог законодавства про використання та охорону земель і</p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>

<p>надр; про природно-заповідний фонд; про охорону та використання лісів, інших об'єктів рослинного світу; про охорону, використання та відтворення тваринного світу та розраховувати розмір збитків, заподіяних державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства.</p>				
<p>Виявляти джерела реальної та потенційної екологічної та радіаційної небезпеки, джерела забруднення атмосферного повітря і водного середовища, порушення законодавства про охорону атмосферного повітря та охорону вод, розраховувати розміри збитків, заподіяних державі внаслідок наднормативних викидів та скидів, самовільного використання вод.</p>	☒	<p>Контроль і нагляд у сфері охорони довкілля (ОК 2.01)</p>	<p>Виконання індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>
<p>Вміти здійснювати планування та організація наукових досліджень у галузі екології та захисту довкілля. Володіти методами планування, організація та проведення комплексних екологічних досліджень. Визначати методи аналізу результатів експериментальних досліджень. Застосовувати новітні комп'ютерні технології обробки зображень та візуалізації інформаційних даних. Орієнтуватися у сучасних підходах щодо представлення результатів комплексних екологічних досліджень.</p>	☒	<p>Методологія та організація наукових досліджень (ОК 2.04)</p>	<p>Виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, обговорення у групі</p>	<p>Поточний контроль. Кейси</p>

